

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1924 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utförande och nyttjande av elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd m. m.

Genom en den 14 mars 1924 dagtecknad proposition, nr 155, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om utförande och nyttjande av elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd m. m.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd, vilken ej är avsedd enbart för mottagande av utsändning från annan dylik anläggning, benämnes i denna lag radioanläggning.

Anläggning eller annan anordning, avsedd enbart för mottagande av utsändning från radioanläggning, benämnes i denna lag radiomottagningsapparat.

2 §.

Vill någon här i riket på land eller å stationärt fartyg utföra eller nyttja radioanläggning, söke Konungens tillstånd därtill.

3 §.

Konungens tillstånd skall ock sökas, då någon vill å svenskt fartyg, som ej är stationärt, utföra eller nyttja radioanläggning.

4 §.

Tillstånd, varom i 2 eller 3 § sägs, må meddelas endast för viss tid. Vid tillståndets meddelande föreskriver Konungen, under förbehåll av enskild rätt, på vilket sätt och under vilka villkor radioanläggningen må utföras och nyttjas. Därvid må även fastställas viss avgift för anläggningens nyttjande.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 9 saml. 2 avd. 11 häft. (Nr 14.)

5 §.

Var, som utan Konungens tillstånd eller i strid mot de vid meddelande av tillstånd givna föreskrifter utför eller nyttjar radioanläggning, straffes med böter från och med tjugufem till och med ettusen kronor, där ej å överträdelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

6 §.

Utföres eller nyttjas radioanläggning utan Konungens tillstånd eller i strid mot de vid meddelande av tillstånd givna föreskrifter, eller förklarar Konungen meddelat tillstånd till sådan anläggnings utförande eller nyttjande förverkat, ankomme på Konungens befallningshavande att vidtaga erforderlig åtgärd till förekommande av anläggningens nyttjande.

7 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

8 §.

Vad i denna lag är stadgat rörande radioanläggning avser icke dylik anläggning för kronans räkning.

9 §.

De föreskrifter, vilka med avseende å främmande fartyg, som ej äro å svenskt område stationära, må erfordras i fråga om nyttjande här i riket av radioanläggning, meddelas av Konungen.

10 §.

I fråga om rätt att här i riket samt utom riket å svenskt fartyg, som ej är stationärt, innehava radiomottagningsapparat samt om avgiftsskyldighet för innehavare av dylik apparat gäller vad Konungen förordnar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1924, från och med vilken dag lagen den 31 augusti 1907 (nr 94) om utförande och nyttjande av elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd upphör att gälla, dock att på grund härav tillstånd, som meddelats med stöd av sistnämnda lag, icke skall förlora sin giltighet.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, att hänvisa till propositionen.

De ändringar i gällande lagbestämmelser om utförande och nyttjande av elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd, som förevarande lagförslag innebär, hava föranletts av den trådlösa telefoniens utnyttjande för *rundradioändamål*, varmed avses överföring av tal och musik från en centralpunkt till ett godtyckligt antal för enbart mottagning apterade apparater inom visst av sändningsstationens och mottagarapparaternas beskaffenhet bestämt område.

Beträffande rundradioverksamhetens ordnande inom landet har Kungl. Maj:t genom beslut den 29 juni 1923 godtagit vissa av chefen för kommunikationsdepartementet därutinnan föreslagna riktlinjer, syftande bland annat till att ställa rundradiatorörelsen redan från början under statens kontroll. Enligt nämnda riktlinjer skulle anordnandet av för rundradioändamål avsedda sändarstationer ankomma på staten, som jämväl skulle förbehålla sig äganderätten till stationerna. Utövandets av den egentliga rundradioverksamheten skulle däremot överlämnas åt den enskilda företagsamheten, därvid statens stationer — beräknade till ett antal av tio med en kostnad i uppförande av omkring 115,000 kronor för var — på lämpliga tider och villkor skulle ställas till förfogande för ändamålet. Åtminstone till en början skulle verksamheten i ekonomiskt hänseende baseras på bland annat årliga bidrag från innehavare av mottagningsapparater för avlyssnande av rundradioutsändning. För rätt att innehava mottagningsapparater skulle erfordras särskild genom telegrafverkets försorg tillhandahållen licens; och skulle för erhållande av sådan licens, vilken tänktes skola gälla allenast ett år i sänder, erläggas viss avgift, varav en del skulle tillfalla staten och återstoden det eller de företag, som kunde komma att övertaga rundradioverksamheten. Avgiftens storlek borde avvägas så, att å ena sidan tillräckligt bidrag erhöles för bedrivande av en vederhäftig rundradioverksamhet, men å andra sidan allmänheten icke bleve benägen att söka undandraga sig avgiftens erläggande.

I samband med godkännande av dessa riktlinjer uppdrog Kungl. Maj:t åt telegrafstyrelsen att, efter föregående utredningar rörande de ekonomiska och tekniska förutsättningarna för rundradioverksamhetens ordnande enligt nämnda riktlinjer, på lämpligt sätt infordra anbud om rätt till utövande av rundradiatorörelse samt att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag i ämnet, vartill anledning kunde förefinnas. Särskilt skulle styrelsen hava att till närmare övervägande upptaga frågan om storleken av de årliga avgifterna för mottagningsapparater ävensom den andel av dessa avgifter, som borde tillkomma staten för tillhandahållandet av sändarstationer.

Enligt vunna upplysningar hava de av Kungl. Maj:t sålunda påkallade utredningarna ännu icke av telegrafstyrelsen slutförts.

De lagändringar, som påkallas med hänsyn till rundradioverksamhetens ordnande, sammanhännga närmast med frågan om rätten att innehava anordningar för mottagande av radioutsändning samt skyldigheten för innehavare

av dylika anordningar att bidraga till kostnaderna för nämnda verksamhet. Det riksdagen i nu föreliggande proposition förelagda lagförslaget innehåller i dessa delar (10 §), att därom skall gälla vad Konungen i nämnda hänseenden förordnar.

Till stöd för förslaget härutinnan har av föredragande departementschefen anförts bland annat följande:

För närvarande måste utgå ifrån, att rätten att innehava mottagningsanordningar skall vara beroende av särskilt tillstånd, ehuru sättet för erhållande av sådant tillstånd bör i möjligaste mån förenklas. Att genom lagstiftning fastslå, huru denna fråga praktiskt bör lösas, är uppenbarligen ej lämpligt. Det torde därför böra ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser i förevarande avseende, som kunna finnas erforderliga. — Något närmare förslag rörande den lämpliga storleken av de avgifter, som innehavare av radiomottagningsanordningar skola hava att erlægga, kan ej nu framläggas. Då det emellertid ej lärer kunna ifrågasättas att i lag fastläsa avgifternas storlek, synes Kungl. Maj:t böra bemyndigas att i samband med fastställande av villkoren för rätt att innehava mottagningsanordningar även fastställa ifrågavarande avgifter. Ävenledes bör det ankomma å Kungl. Maj:t att bestämma, huru stor andel av dessa avgifter bör tillkomma företag såsom ersättning för ombesörjande av rundradioprogrammens tillhandahållande.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet anser sig böra erinra, att i årets statsverksproposition ifrågasatts uppförande medels statsmedel av ett mindre antal avsändarstationer för rundradioändamål under budgetåret 1924—1925, och att vad sålunda av Kungl. Maj:t ifrågasatts blivit av riksdagen, efter hemställan av statsutskottet i dess utlåtande nr 9, lämnat utan erinran.

Vid granskning av det i föreliggande proposition innefattade lagförslaget har utskottet ej funnit anledning till någon anmärkning beträffande detsamma. Utskottet vill emellertid uttrycka önskvärdheten av att de avgifter, som må komma att av Kungl. Maj:t fastställas för rätten att innehava radiomottagningsanordningar, ej måtte sättas högre, än att praktiskt taget en var må kunna bereda sig rätt att innehava dylika anordningar.

Med erinran att det i 10 § av lagförslaget inrymda stadgandet får anses innefatta rätt för Kungl. Maj:t att även föreskriva lämplig befunnen påföljd för olovligt nyttjande av däri avsedda mottagningsanordningar får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 april 1924.

På andra lagutskottets vägnar:

BROR PETRÉN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Bror Petré*n, *von Sydow**, *Alfred Petré*n*, greve *Spens*, *Sigfrid Hansson* och *Thorberg*, fröken *Hesselgren** samt herr *Schedin*;

från andra kammaren: herrar *Öberg*, *Hagman*, *Karlsson* i Gasabäck, *Nilsson* i Vibberbo, *Holmström* i Stockholm, *Carlsson* i Solberga, *Svensson* i Skönsberg och *Johansson* i Sollefteå.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.